ΜΟΛΥΣΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Κρυολόγημα: Πρόκειται λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος, η οποία προκαλείται από πληθώρα ιών.
Η μετάδοσή του γίνεται κυρίως με την εισπνοή σταγονιδίων που εκπέμπονται από τα πάσχοντα άτομα με την ομιλία, τον βήχα ή το φτέρνισμα.
Το κοινό κρυολόγημα εκδηλώνεται με πονόλαιμο, ρινική καταρροή και συμφόρηση, φτάρνισμα, βήχα, πυρετό, διαταραχές της όσφρησης και της γεύσης και αίσθημα κακουχίας και αδυναμίας. Τα συμπτώματα αυτά δεν είναι τόσο βαριά διαρκούν – μέχρι και 7 έως 10 ημέρες.
Η θεραπεία στην περίπτωση του κοινού κρυολογήματος είναι συμπτωματική, για την ανακούφιση των συμπτωμάτων. Συστήνονται ανάπαυση, κατανάλωση υγρών, χορήγηση αντιπυρετικών και ενίοτε χρήση αποσυμφορητικών για τη μύτη ή απογχρεμπτικών σκευασμάτων.
Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι τα αντιβιοτικά δεν έχουν θέση στη θεραπεία του κοινού κρυολογήματος επειδή δεν μπορούν να καταπολεμήσουν τους ιούς.

Γρίπη: Πρόκειται λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος, η οποία προκαλείται από πληθώρα ιών.
Η μετάδοσή της γίνεται κυρίως με την εισπνοή σταγονιδίων που εκπέμπονται από τα πάσχοντα άτομα με την ομιλία, τον βήχα ή το φτέρνισμα.
Τα κύρια συμπτώματα της γρίπης είναι πονοκέφαλος, πόνοι στις αρθρώσεις και στην πλάτη, ζάλη και ίλιγγος, αδυναμία και ατονία, πυρετός υψηλός που έρχεται συνήθως απότομα και συνοδεύεται από ρίγη, έντονος ιδρώτας, βήχας, φτέρνισμα, ανορεξία, ναυτία και έμετος.
Η θεραπευτική αντιμετώπιση της γρίπης γίνεται συμπτωματικά, προσπαθούμε δηλ. με διάφορα πρακτικά ή φαρμακευτικά σκευάσματα να ανακουφίσουμε τον πάσχοντα από τα συμπτώματά του.
Συστήνονται ανάπαυση, κατανάλωση υγρών, χορήγηση αντιπυρετικών και ενίοτε χρήση αποσυμφορητικών για τη μύτη ή απογχρεμπτικών σκευασμάτων.
Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι τα αντιβιοτικά δεν είναι αποτελεσματικά στη θεραπεία της γρίπης επειδή δεν μπορούν να καταπολεμήσουν τους ιούς.

Συνάχι: Φλεγμονή τού βλεννογόνου των ρινικών κοιλοτήτων, η οποία εμφανίζεται υπό μορφή επιδημική οφειλόμενη σε ιό, ή εποχική, εξαιτίας αλλεργιογόνων. Αρχίζει με επανειλημμένα φτερνίσματα, που ακολουθούνται από καταρροή τής μύτης, στην αρχή διαυγή και εν συνεχεία βλεννοπυώδη. Η καταρροή συνοδεύεται από αίσθημα απόφραξης (βουλώματος) τής μύτης. Μπορεί να συνοδεύεται και από άλλα συμπτώματα, όπως φτάρνισμα, πυρετό, πονόλαιμο και ενοχλήσεις στα αυτιά. Διαρκεί συνήθως μερικές μέρες και, επειδή ο ασθενής αναγκάζεται να αναπνέει μόνο από το στόμα, μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στο ανώτερο αναπνευστικό σύστημα, όπως π.χ. ξηροστομία ή σκάσιμο των χειλιών.
Η θεραπευτική αντιμετώπιση της γρίπης γίνεται συμπτωματικά, προσπαθούμε δηλ. με διάφορα πρακτικά (γαργάρες με αλατόνερο) ή φαρμακευτικά σκευάσματα (αποσυμφορητικά, αντιισταμινικά) να ανακουφίσουμε τον πάσχοντα από τα συμπτώματά του.

Το AIDS: Προκαλείται από έναν ιό που ονομάζεται HIV. Ο ιός προσβάλλει το ανοσοποιητικό σύστημα του ανθρώπου, καθιστώντας το ανεπαρκές στην καταπολέμηση ακόμα και των πιο απλών σε άλλη περίπτωση ασθενειών.
Το άτομο που έχει μολυνθεί από τον ιό νοσεί όταν αρχίσει να εμφανίζει κάποια συμπτώματα, όπως πυρετό, έντονες εφιδρώσεις, απώλεια βάρους κ.ά. Σε αυτή τη φάση το άτομο είναι εξαιρετικά ευάλωτο σε διάφορες ασθένειες, όπως είναι η πνευμονία ή το σάρκωμα Kaposi, ένα είδος καρκίνου του δέρματος. Έτσι, οι ασθενείς από AIDS δεν πεθαίνουν από τον ίδιο τον ιό HIV. Ο θάνατος επέρχεται από κάποια άλλη ασθένεια, όπως, για παράδειγμα, την πνευμονία, την οποία ο οργανισμός τους δεν μπορεί να αντιμετωπίσει εξαιτίας του AIDS.
Ο HIV μεταδίδεται με το αίμα, το σπέρμα και τα κολπικά υγρά. Αυτό μπορεί να συμβεί μέσω της σεξουαλικής επαφής, με τη χρήση μολυσμένης σύριγγας, αλλά ο ιός μπορεί να μεταφερθεί και από τη μητέρα στο έμβρυο μέσω του πλακούντα.

Στρεπτόκοκκος: Γένος βακτηρίων που απαντώνται στο μολυσμένο γάλα και σε άλλα τρόφιμα. Παρασιτούν στη στοματική κοιλότητα, στα όργανα του αναπνευστικού συστήματος και στο έντερο. Προκαλούν αμυγδαλίτιδα, λαρυγγίτιδα, ωτίτιδα, μηνιγγίτιδα, νεφρίτιδα, σηψαιμία κ.ά.

Φυματίωση: Οφείλεται στο βακτήριο **Mycobacterium Tuberculosis** και προσβάλει κυρίως τους πνεύμονες. Δημιουργούνται φυμάτια (κοιλότητες) στο εσωτερικό των οποίων βρίσκονται οι βάκιλοι.
Τυπικά συμπτώματα: Χρόνιος βήχας με αίμα στα πτύελα, νυχτερινή εφίδρωση, απώλεια βάρους.
Μεταδίδεται με τα σταγονίδια του βήχα.

Τύφος: λοιμώδες νόσημα, του οποίου υπάρχουν δύο μορφές: ο επιδημικός, που οφείλεται στην Rickettsia prowazecki, και ο ενδημικός εξανθηματικός τύφος που οφείλεται στην Rickettsia mooseri. Επίσης υπάρχει και ο τυφοειδής πυρετός προκαλούμενος από το μικρόβιο Salmonella typhi. Το μικρόβιο στον επιδημικό τύφος μεταδίδεται με τα περιττώματα τής ψείρας και ενοφθαλμίζεται στο σώμα με τις αμυχές που προκαλούνται στο δέρμα από το ξύσιμο. Η νόσος αρχίζει συνήθως απότομα, με ρίγη, πυρετό 40°C, έντονο πονοκέφαλο, πόνους στην ράχη και επιπεφυκίτιδα. Την 4η-5η ημέρα παρουσιάζεται γενικευμένο εξάνθημα. Παλαιότερα το 30%, περίπου, των περιπτώσεων κατέληγαν στον θάνατο. Σήμερα αντιμετωπίζεται με αντιβιοτικά.
Ο ενδημικός εξανθηματικός τύφος μεταδίδεται με τον ψύλλο που παρασιτεί στον επίμυ (μεγάλος ποντικός). Η κλινική εικόνα λίγο διαφέρει από αυτή τού επιδημικού εξανθηματικού τύφου, ενώ η θεραπεία του γίνεται επίσης με τετρακυκλίνες (αντιβιοτικά).
Στον τυφοειδή πυρετό το μικρόβιο εισέρχεται στο σώμα με την κατανάλωση μολυσμένων τροφών ή νερού. Τα πρώτα συμπτώματα εμφανίζονται ύστερα από επώαση 10-14 ημερών και συνίστανται σε πονοκέφαλο, ατονία, γενικευμένους πόνους, πυρετό, αϋπνία, ανορεξία, ρινορραγίες, βήχα, διάρροια, ή δυσκοιλιότητα, εξάνθημα στον κορμό. Αντιμετωπίζεται με αντιβιοτικά.

«Το πόδι του αθλητή»: Είναι μυκητίαση, που προκαλείται από μια κατηγορία μυκήτων, τα δερματόφυτα. Αυτά προσβάλλουν τις μεσοδακτύλιες περιοχές των ποδιών, προκαλώντας ερυθρότητα και έντονο κνησμό.
Μεταδίδεται με τη χρήση κοινών αντικειμένων.

Δερματικός σταφυλόκοκκος: Βακτήριο που προσβάλει το δέρμα και δημιουργεί αποστήματα με πύον, που συνδέονται με πόνο, πρήξιμο και ερυθρότητα. Αν η μόλυνση περάσει στο αίμα τα συμπτώματα περιλαμβάνουν πυρετό, ρίγη και υπόταση.
Μεταδίδεται με τη χρήση μολυσμένων αντικειμένων, εισερχόμενος από ανοικτές πληγές.

Λέπρα: Η λέπρα είναι λοιμώδες νόσημα που οφείλεται στο βακτηρίδιο τού Χάνσεν (Νορβηγός γιατρός).
Η μετάδοση τής λέπρας γίνεται είτε άμεσα, από άνθρωπο σε άνθρωπο, είτε έμμεσα, με τη χρήση κοινών αντικειμένων. Η περίοδος επώασης της λέπρας είναι μεγάλη, μπορεί να διαρκέσει μήνες ή και χρόνια.
Η λέπρα προσβάλλει επιλεκτικά το δέρμα και το νευρικό σύστημα.
Οι δερματικές εκδηλώσεις είναι πολύμορφες: ρόδινες κηλίδες, ερυθηματώδεις επιφάνειες και κυρίως διηθημένα λεπρώματα. Αυτά τα τελευταία είναι οζίδια ερυθρά, χαλκόχρωμα ή σκουρόξανθα, μεμονωμένα ή κατά ομάδες υπό μορφή πλακών που εντοπίζονται επιλεκτικά στα αφτιά ή στο πρόσωπο, δημιουργώντας το λεγόμενο «λεόντειο προσωπείο» (μέτωπο πεπαχυσμένο, ρυτιδωμένο, με εξο-γκώματα και τερατώδη διήθηση της μύτης και των χειλιών). Τα γένια και τα φρύδια εξαφανίζονται, σε αντίθεση με το τριχωτό τής κεφαλής, που παραμένει ανέπαφο. Παράλληλα εκδηλώνονται νευρικές διαταραχές.

Χλαμύδια: Οφείλονται σε είδος βακτηρίου που προσβάλλει τα όργανα του αναπαραγωγικού συστήματος.
Κυριότερα συμπτώματα: πόνος κατά την ούρηση, αυξημένες κολπικές εκκρίσεις στη γυναίκα, έκκριση γαλακτώδους ή κίτρινου υγρού από την ουρήθρα στους άνδρες, συχνουρία, τραχηλίτιδα στις γυναίκες, στείρωση.
Τα χλαμύδια είναι σεξουαλικώς μεταδιδόμενο νόσημα και η θεραπεία γίνεται με κατάλληλα αντιβιοτικά.

Έρπης γεννητικών οργάνων: Οφείλεται σε ιό ο οποίος μετά τη μόλυνση παραμένει για πάντα στον οργανισμό και ενεργοποιείται από καιρού εις καιρόν. Αρχικά εμφανίζονται φουσκάλες στα γεννητικά όργανα οι οποίες όταν σπάζουν δημιουργούν έλκη, πόνο και κνησμό.
Τα συμπτώματα διαρκούν μερικές μέρες, ενώ συνήθως παρουσιάζονται υποτροπές 1-2 φορές το χρόνο.
Μεταδίδεται κυρίως με τη σεξουαλική επαφή.

Σύφιλη: Νόσημα, το οποίο προσβάλλει κυρίως το δέρμα, τις αρτηρίες και το νευρικό σύστημα και οφείλεται στο βακτήριο Treponema pallidum.
Η σύφιλη μεταδίδεται κατά την σεξουαλική επαφή, Λιγότερο συχνά μεταδίδεται εξωγεννητικά, άμεσα (φιλί) ή έμμεσα (ποτήρι, ξυράφι, οδοντόβουρτσα) από άτομα

που πάσχουν.
Η σύφιλη εκδηλώνεται με την εμφάνιση μιας πληγής που εντοπίζεται κυρίως στην γεννητική χώρα, η οποία σταδιακά υποχωρεί και εξαφανίζεται σε μερικές ημέρες. Όμως το μικρόβιο παραμένει, πολλαπλασιάζεται, διασπείρεται στον οργανισμό και προσβάλει πολλές περιοχές.
Η δευτερογόνος σύφιλη εκδηλώνεται και με μια σειρά γενικών συμπτωμάτων, όπως κροταφική αλωπεκία, κόπωση, πόνους των οστών, χαμηλό πυρετό και βραδινό ινιακό πονοκέφαλο, που δεν υποχωρεί και είναι δηλωτικός τής προσβολής των νευρικών κέντρων και σε τελικό στάδιο μπορεί να οδηγήσει στην τρέλα.

Χολέρα: Οφείλεται στο βακτήριο **Vibrio cholerae** και χαρακτηρίζεται από έντονη διάρροια που μπορεί να προκαλέσει σοβαρή αφυδάτωση και θάνατο. Άλλα συμπτώματα είναι οι κοιλιακοί σπασμοί, η ναυτία, ο εμετός, η λιποθυμία.
Μεταδίδεται με τα κόπρανα, όταν αυτά μολύνουν τρόφιμα ή πόσιμο νερό.

Ελονοσία: Η ελονοσία είναι λοιμώδης ασθένεια που προκαλείται από ένα πρωτόζωο του γένους Πλασμώδιο (Plasmodium) που παρασιτεί στα ερυθροκύτταρα των οργανισμών.
Τα κυριότερα συμπτώματα είναι πυρετός ναυτία, εμετός, πονοκέφαλος, καταστροφή ερυθρών αιμοσφαιρίων (αιμόλυση).
Η ελονοσία μεταδίδεται κυρίως με τα κουνούπια.

Νόσος του ύπνου: Οφείλεται στο πρωτόζωο **Trypanosoma brusei** και μεταδίδεται με τη μύγα τσε τσε.
Συμπτώματα: Υπνηλία, πυρετός, πονοκέφαλος, φαγούρα, πόνοι στις αρθρώσεις, σύγχυση, έλλειψη συντονισμού κ.ά.

Ηπατίτιδα Α: Είναι μια οξεία μολυσματική ασθένεια του ήπατος που προκαλείται από ιό.
Μεταδίδεται συχνά από μολυσμένη τροφή και νερό.
Παρουσιάζει λίγα ή καθόλου συμπτώματα. Όταν υπάρχουν συμπτώματα, κατά κανόνα διαρκούν οκτώ εβδομάδες συμπεριλαμβάνουν: αίσθημα ναυτίας, έμετο, διάρροια, ωχρό δέρμα, πυρετό και κοιλιακό άλγος. Περίπου 10–15% των ανθρώπων υποτροπιάζουν ως προς τα συμπτώματα κατά το εξάμηνο που ακολουθεί την αρχική μόλυνση. Σπάνια ενδέχεται να παρουσιαστεί οξεία ηπατική ανεπάρκεια, με μεγαλύτερες πιθανότητες να παρουσιαστεί σε μεγαλύτερες ηλικίες.

Ηπατίτιδα Β: Οφείλεται σε ιό ο οποίος προσβάλλει το ήπαρ και του προκαλεί φλεγμονή. Άλλα συμπτώματα είναι εμετός, ίκτερος, κίρρωση του ήπατος, καρκίνος του ήπατος και θάνατος.
Η ηπατίτιδα Β μεταδίδεται με το αίμα, το σπέρμα και τα κολπικά υγρά. Αυτό μπορεί να συμβεί μέσω της σεξουαλικής επαφής, με τη χρήση μολυσμένης σύριγγας, αλλά ο ιός μπορεί να μεταφερθεί και από τη μητέρα στο έμβρυο μέσω του πλακούντα.

Ηπατίτιδα C: Ύπουλη ασθένεια γιατί συνήθως δεν εμφανίζει συμπτώματα.
Σπανιότερα εμφανίζονται δερματικά εξανθήματα και πόνοι στις αρθρώσεις.
Μεταδίδεται με το αίμα, και τη σεξουαλική επαφή.
Μπορεί να οδηγήσει σε κίρρωση του ήπατος.

Ιλαρά: Λοιμώδες νόσημα, προκαλούμενο από έναν ιό τής ομάδας των παραμυξοϊών, με επιδημικές εξάρσεις κάθε δύο έως τέσσερα χρόνια, περίπου. Η ιλαρά είναι πολύ μεταδοτική ασθένεια. Η μολυσματικότητά της είναι μεγαλύτερη αμέσως πριν από την εμφάνιση τού εξανθήματος και υποχωρεί με την εξασθένησή του.
Κυριότερα συμπτώματα είναι πυρετός, ερυθρότητα των ματιών, δακρύρροια, άφθονο ρινικό έκκριμα, συμφόρηση των βλεννογόνων της μύτης και του φάρυγγα και εξανθήματα στο δέρμα.

Ευλογιά: Οξύ λοιμώδες νόσημα προκαλούμενο από ιό. Χαρακτηρίζεται από υψηλό πυρετό και 2 ημέρες μετά τη μόλυνση, από εξάνθημα. Το χαρακτηριστικό εξάνθημα περιέχει υγρό που ρέει, ιδίως στο πρόσωπο. Το εξάνθημα, αφού περάσει τα στάδια της βλατίδας, της φυσαλίδας και της φλύκταινας, ξεραίνεται, αφήνοντας ευδιάκριτες ουλές (βλογιοκομμένος).
Περιπτώσεις με αιμορραγικό τοξικό εξάνθημα αποδεικνύονται σοβαρότερες, ακόμη και θανατηφόρες. Η νόσος μεταδίδεται με επαφή με μολυσμένα άτομα, με σταγονίδια και με χρήση κοινών αντικειμένων.
Ειδική θεραπεία για την ευλογιά δεν είναι ακόμη γνωστή, το μόνο μας όπλο είναι η πρόληψη, μέσω των εμβολίων.

Ανεμοβλογιά: Ο ιός της ανεμοβλογιάς είναι ο έρπης ζωστήρας.
Μεταδίδεται από άτομο σε άτομο με σταγονίδια, με το υγρό των φυσαλίδων, καθώς και με μολυσμένα ρούχα ή αντικείμενα.
Αρχικά εμφανίζονται μικρές κόκκινες κηλίδες που μέσα σε ώρες γίνονται βλατίδες και ύστερα φασαλίδες, οι οποίες μέσα σε 2-3 ημέρες ξεραίνονται, κάνουν μία κρούστα που πέφτει, χωρίς να αφήσει ουλή, ύστερα από 7-10 ημέρες. Νέο εξάνθημα βγαίνει κάθε 10-20 ώρες. Εξάνθημα μπορεί να υπάρχει και στο κεφάλι ανάμεσα στα μαλλιά. Πάντα υπάρχει φαγούρα που είναι πολύ ενοχλητική, ενώ μπορεί να εμφανιστεί και πυρετός.

Ο τέτανος: Ο τέτανος είναι μία οξεία λοίμωξη του κεντρικού νευρικού συστήματος, που προκαλείται από το βακτήριο Clostridium tetani. Το βακτήριο μολύνει ανοικτές πληγές και παράγει μια τοξίνη που προκαλεί έντονες και επώδυνες συσπάσεις των μυών. Οι μυϊκές συσπάσεις επιτείνονται με παροξυσμούς και δυσκολεύουν την αναπνοή, ενώ προκαλούν ανυπόφορο πόνο. Χωρίς φαρμακευτική αγωγή (αντιβιοτικά, αντιτετανικός ορός), ο ασθενής πεθαίνει από ασφυξία ή παύση της καρδιακής λειτουργίας.

Βουβωνική πανώλη: Βαρύτατο λοιμώδες νόσημα, προκαλούμενο από τον βάκιλλο **Yersinia pestis**. Το βακτηρίδιο της πανώλης, μεταδίδεται στον άνθρωπο από τον ψύλλο του επίμυος (αρουραίου). Μπορεί να μεταδοθεί και από άνθρωπο σε άνθρωπο στην περίπτωση πνευμονικής μορφής τής νόσου.
Η βουβωνική πανώλη είναι γνωστή και ως «Μαύρος Θάνατος», εξαιτίας των σκούρων μοβ κηλίδων που εμφανίζονταν στα θύματα.
Η βουβωνική πανώλη χαρακτηρίζεται από διόγκωση των λεμφαδένων κυρίως τής βουβωνικής χώρας, αλλά και του λαιμού και των μασχαλών. Ο ασθενής εμφανίζει υψηλό πυρετό, θόλωση τής διάνοιας ή παραλήρημα. Η εξέλιξή της ήταν άλλοτε

θανατηφόρος λόγω σηψαιμικής διασποράς τής νόσου σε όλο το σώμα. Σήμερα η πανώλη αντιμετωπίζεται με επιτυχία χάρη στα αντιβιοτικά, με φάρμακο εκλογής την στρεπτομυκίνη.